

Motion till riksdagen 2025/26:2496

av **Jesper Skalberg Karlsson (M)**

Utökad budgetgranskning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en ny modell för granskning av riksdagspartiernas budgetförslag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finanspolitiska ramverket har under lång tid bidragit till stabilitet och förtroende för svensk ekonomi. Särskilt överskottsmålet och utgiftstaket har gett politiken styrka att stå emot kortsiktiga påtryckningar och i stället ta ansvar för långsiktigt hållbara offentliga finanser. Tillsammans med Riksbankens inflationsmål har dessa institutioner utgjort grunden för en framgångsrik ekonomisk politik.

I riksdagen beslutas varje år om statens budget. I dag granskas regeringens budgetförslag noggrant, med stöd av Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet och andra expertmyndigheter. Oppositionens budgetförslag omfattas däremot inte av samma process. Det innebär att förslag kan läggas fram utan oberoende granskning av långsiktiga effekter eller finansiering. I ett läge där minoritetsregeringar blivit det normala ökar risken för att sådana förslag antas av riksdagen, vilket kan underminera förtroendet för svensk ekonomi.

Den senaste tioårsperioden har tydligt visat att oppositionsbudgetar kan vinna gehör i riksdagen. Utan oberoende analys riskerar dessa att bygga på förhoppningar om kortsiktiga politiska vinster snarare än långsiktigt ansvarstagande för Sverige. Med hög inflation, ökade försvarssatsningar och ett osäkert internationellt läge är det viktigare än kanske någonsin tidigare att säkerställa förutsägbarhet och stabilitet i den ekonomiska politiken.

Sverige bör därför ta intryck av Nederländerna, där en oberoende myndighet – det nederländska CPB – granskar samtliga partiers budgetförslag. I en svensk kontext är Konjunkturinstitutet det mest naturliga organet att få detta uppdrag, i nära samarbete med exempelvis Finanspolitiska rådet och Ekonomistyrningsverket. En sådan ordning

skulle stärka transparensen, öka kvaliteten i debatten och värna förtroendet för finanspolitiken oavsett regeringens färg, sammansättning eller underlag.

En möjlig invändning är att regeringen genom sina myndigheter skulle kunna använda systemet för att granska oppositionen på ett mycket ingripande sätt. Denna oro är dock obefogad. Svenska myndigheter är självständiga, och det skulle vara riksdagen – inte regeringen – som fattar beslut om uppdragets utformning. Genom tydliga ramar och offentlig rapportering kan risken för oskäligen politisering minimeras.

För att värna trovärdigheten i svensk ekonomi bör alltså en modell införas där samtliga riksdagspartiers budgetmotioner blir föremål för opartisk extern granskning. Det skulle stärka både regerings- och oppositionspartiernas legitimitet och ge väljarna en tydligare bild av konsekvenserna av de politiska förslagen, vilket i förlängningen stärker demokratin. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M)